

Första omnämmandet, 1539–1619

Byns ålder är svår att fastställa men

1539 finns byn med i skattelängderna under namnet Karmasmansbyn

1543 skriver man Karmansbyn

1547 Karmansby.

Namnet är troligen sprunget ur ett gammalt norskt personnamn Karlman. Byanamnet har senare omtolkats till Månsbyn. Bynamnet Månsbyn uppträder första gången i skrift år 1619.

Utveckling, 1543–1968

År 1543 bestod byn av åtta hemman. Utvecklingen av byn gick långsamt.

År 1725 hade antalet hemman ökat till ett tiotal. Därefter gick utvecklingen något fortare och år 1871 bestod byn av 27 hemman, 2 soldattorp och 18 backstugor.

Mellan åren 1958-1968 var antalet hushåll i byn cirka 75.

Fornlämningar

Vid Reträskheden – väster om Månsbyn – finns cirka 30 boplatsgröpar.

Vid Långtjärnen – nordväst om Månsbyn – finns lämningar av en stenåldersboplats med en beräknad ålder av cirka 2000-4000 år.

Kapitulationen i Månsbyn, 1809–2009

Kapitulationsfördraget i kriget mellan Ryssland och de svensk-finska trupperna undertecknades i Månsbyn, året var 1809. År 2009 uppmärksammades märkesåret 1809 med en minnestavla som finns uppsatt på älvsidan av E4.

Månsbyns skola, 1852–1969

1852 eller 1854 bedrevs den första skolundervisningen i Månsbyn, då den flyttande folkskolan kom på besök. Nästa gång återkom skolan höstterminen 1861. Efter tillkomsten av den ambulerande småskolan år 1864, fick byn besök vårterminerna 1865, -66, -69. Vinterterminen 1871 och vårterminerna 1872, -75, -77, -78, -79 samt vinter och vårterminen 1880.

1874 hyrdes en lokal, som anpassades för skolverksamheten.

1894 blev skolan fast mindre folkskola och 1917 fast folkskola.

1922 transporterades en timrad byggnad som tillhört militären från Övermorjärv till Månsbyn. Ett övre plan tillbyggdes denna. Småskolan höll till på nedre planet, mellan- och folkskolan på övre planet.

Hösten 1962 flyttades årskurserna 4-6 till Innanbäckens skola. Sommaren 1963 lades skolan ned och samtliga elever hänvisades till skolan i Innanbäcken. Efter nedläggningen nyttjades skolan ett antal år som samlingslokal och man behöll även vandringsbiblioteket. Skolhuset bedömdes vara i dåligt skick och revs 1969. En intilliggande lärarbostaden renoverades och såldes. Byggnaden med tillhörande uthus står kvar än idag.

Årets bygd, 2006

Månsbyns byautvecklingsförening bildades 1996, och arbetar för utveckling av byn tillsammans med alla byinvånare och aktiva föreningar. Månsbyn utsågs av Kalix kommun till årets bygd 2006 med motiveringen: "Månsbyn har genom stor egen ideell insats ordnat en samlingslokal. Byn har en fixar-Erik, som hjälper till i byn. På byns vatten finns ett mycket uppskattat vinterfiske efter sik. Byn ordnar trivselarrangemang som midsommarfirande och även en välbesökt pimpeltävling. Den upprustade vedeldade stugan på Karsinaholmen utgör ett vackert blickfång och besöks av både bybor och fiskare under vintersäsongen".

Måns Zelmerlöv, 2017

2017 utsågs artisten och programledaren Måns Zelmerlöv till hedersmedlem i Månsbyn.